

WPA-Benelux

Nieuws 2003/2

Jaargang 24

Oktober 2003

Nummer 2

Inhoudsopgave

Blz	4	Van de redactie	
Blz	8	24 ^{ste} Fazantendag	Han Assink
Blz	9	Loi's praktische kolom; Aviaire influenza	Loi Burger
Blz	11	CBAC – Nieuwsflitsen	Han Assink
Blz	12	WPA's website	Merlijn van den Wittenboer
Blz	13	Nutteloze dood van tientallen pauwen en fazanten	Dré van Mierlo
Blz	15	Digitale Nieuwsbrief	Redactie
Blz	15	Werkgroependag; Zoo Antwerpen	Redactie
Blz	16	Activiteiten kalender	Redactie
Blz	17	Colofon	

Van de redactie.

Het voorjaar en de zomer van dit jaar zijn niet alleen extreem warm geweest maar werden door een groot deel bepaald door de drastische maatregelen om Vogelpest uit te roeien.

Het doden van dieren is niet altijd op de meest plezierige wijze uitgevoerd. Soms met geweren, soms brutaal en soms ondeskundig en soms ook in harmonie. Ons hebben alle gevallen zeer getroffen en waar mogelijk hebben wij geadviseerd of steun verleend. De oproepen aan het ministerie vanuit onze organisatie en van IUCN, de SSC Specialist Groups, de EAZA-Taxon Advisory Group zijn niet gehonoreerd. Sterker nog zijn niet, nauwelijks of beperkt beantwoord. De overheid heeft niet een impuls gegeven om een en ander in evaluatiegesprekken te normaliseren. De kilte van deze besluiten blijft bestaan en ik vrees dat het vertrouwen in de overheid een deuk heeft opgelopen; zeker bij hen die vogels hebben zien afvoeren soms op gruwelijke wijze, maar ook bij hen die dit keer het geluk aan hun zijde hadden dat hun gezonde vogels niet afgevoerd en gedood zijn.

Een bijzonder geval is bijvoorbeeld het doden van vogels op het Instituut voor gehandicapten Savelberg in Helden, Limburg. Savelberg ligt net aan de verkeerde kant van de Maas en de ambtenaren van LNV bleken geconfronteerd met buitengewoon agressieve ganzen en kippen. Hierop was maar een antwoord te bedenken de dieren moesten dood en daarvoor werden schoppen en handen gebruikt om de volstrekt gezonde dieren te doden.

Na lezing van dit artikel en na contact te hebben gehad met de leiding van Savelberg is besloten om Savelberg te ondersteunen om opnieuw dieren te krijgen op hun dierenweiden, kinderboerderij en knuffelhoeken.

Dit nieuwe WPA-project heeft er nu in geresulteerd dat de eerste watervogels naar Savelberg zijn gebracht tot grote tevredenheid van de bewoners.

Dieren vormen voor bepaalde cliënten een belangrijk onderdeel van de therapie. In de komende tijd zullen wij verder gaan met het beschikbaar stellen van dieren, maar ook van kennis. Uw hulp is hierbij onmisbaar.

Mocht U zich aangetrokken voelen tot dit project dan stellen wij een bijdrage op onze bankrekening zeer op prijs. Fondsen zijn nodig voor nieuwe dieren, huisvesting en voor educatieve en knuffelactiviteiten voor de bewoners van Savelberg.

WPA-Project Savelberg

Bankrekening
Rabobank Arcen
1033 06 498

Bijgevoegd treft U enige brieven aan die door WPA zijn verstuurd aan het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

- *WPA-Benelux scheef:*

Arcen, 20 april 2003

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Aan de minister
De weledelgestrenghe heer Dr. C.P. Veerman
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Betreft: Vogelpest en de particuliere fazantenkweker

Excellentie,

De World Pheasant Association, afdeling Nederland-België, maakt zich in toenemende mate zorgen over de uitbreiding van de Aviaire influenza in delen van Nederland en verzoekt de minister om mee te werken aan het onderzoeken van mogelijkheden, die de bestanden aan hoendervogels bij particulieren zullen sparen voor ruiming.

De maatregelen die tot nu toe genomen zijn blijken nog onvoldoende om de uitbreiding van de ziekte te stoppen. Een groot aantal fazantenhouders, maar natuurlijk ook houders van gedomesticeerde hoenders, watervogels en loopvogels worden geconfronteerd met deze ziekte. De bestanden van wilde hoenderachtigen in Nederland zijn van oudsher van groot belang voor de kweek in beschermd milieu en daardoor ook leverancier van veel dierentuinen in Nederland en er buiten. De aanspraken die door fazantenhouders worden gedaan op vogels uit in-situ populaties zijn zo goed als nihil en dit dient zo te blijven.

Nederland en omliggende landen zijn van oudsher bakermat van het houden van vogels. De bijdrage bij het in stand houden van soorten en het vergroten van de kennis over deze soorten is belangrijk en verdient grote waardering. De omvang van de gevangenschaps-populaties van hoenderachtigen is een veelvoud van de aantallen die gehouden worden in dierentuinen.

Wij verzoeken U dringend te overwegen om het aantal soorten uit te breiden op de lijst van het ministerie die gevrijwaard zijn van ruiming en toestemming te verlenen aan de 'hobbyhouders' om hun bestanden te vaccineren tegen de vogelpest. Dit op een gelijke wijze als de regels die gelden voor de AI-gevoelige dieren in dierentuinen in Nederland. Bijgevoegd is een lijst. Deze is niet per soort maar vormt een basis voor een bespreking en kan zeer gedetailleerd worden gemaakt.

Als ik een paar voorbeelden mag noemen:

De goudfazant; een van de meest algemene fazantensoorten in Europa en er buiten. Een uitgebreide wetenschappelijke studie in opdracht van de World Pheasant Association heeft geleid tot nieuwe inzichten. Vrijwel zonder uitzondering zijn de goudfazanten in Europa hybriden, met uitzondering van een aantal dieren die in de laatste jaren gezorgd hebben dat er nu een populatie in beschermd milieu is ontstaan van iets meer dan 100 dieren; geen van deze dieren is thans nog te vinden in dierentuinen met uitzondering van een paar in de Antwerpse dierentuin. Alle dieren zijn individueel gekenmerkt en registers van deze dieren worden bijgehouden. Op basis van dit uitgebreide DNA-onderzoek is gebleken dat met onderzoek, registratie en stamboekvoering belangrijke resultaten bereikt kunnen worden. Het DNA-onderzoek werd uitgevoerd door het genetische laboratorium in Bologna onder leiding van Dr. E. Randi.

Helaas konden in Europa geen zuivere Lady Amherstfazanten worden gelokaliseerd. Studies in China en het verkrijgen van bloedmonsters uit andere delen van de wereld is nu onderweg.

Het zou uiterst betreurenswaardig zijn indien de laatste goudfazanten zouden verdwijnen in beschermd milieu.

Cabot's tragopanen; de internationaal stamboekhouder voor deze soort heeft DNA-onderzoek laten uitvoeren om alleen zuivere Cabot's tragopanen op te nemen in het stamboek. Dit onderzoek is nog niet volledig afgerond. Het zou uitermate betreurenswaardig zijn indien grote aantallen dieren in Nederland geruimd zouden worden, waardoor de overleving van de populatie in beschermd milieu ernstig zou worden beïnvloed. Dit DNA-onderzoek is ook uitgebreid met de andere tragopanen soorten om vast te stellen in hoeverre er sprake is van hybridisering. Dit zal in ieder geval resulteren in de toekomst voor een stamboek voor de satyrtragopan.

Het Vietnamese rode kamhoen; de stamvader van alle gedomesticeerde hoenders wordt sinds 25 jaar uitvoerig bestudeerd door een actieve werkgroep van de World Pheasant Association en Aviornis Internationaal. Een van de resultaten is dat kamhoenders in-situ veel ernstiger bedreigd worden in de landen van herkomst dan aanvankelijk gedacht. De initiatieven van deze werkgroep zouden te niet gedaan worden door ruiming; terwijl vaccinatie hier op zijn plaats zou zijn.

De Vietnamfazant; weliswaar geen CITES-status op dit moment, maar een van de drie meest bedreigde fazantensoorten ter wereld en endemisch in Vietnam. De internationale stamboekhouders maken zich zeer ernstige zorgen indien ruiming wordt toegepast in plaats van vaccinatie.

Er is nog een lange lijst van soorten waarvoor dergelijke argumenten in meer of mindere mate gelden. Het aantal soorten kleine hoenderachtigen zou enorme klappen oplopen als bij een aantal fervente liefhebbers de bestanden zouden verdwijnen. Veel van deze soorten niet opgenomen in lijsten van CITES of soorten die geen beschermde status hebben op een van de 'rode lijsten'.

Graag ben ik, met collega's, bereid om een en ander mondeling aan U of aan Uw adviseurs toe te lichten.

Het toezichtsgebied in Limburg en Noord-Brabant kent veel fazantenhouders; ruiming zou zeer negatieve gevolgen kunnen hebben, daarom verzoek ik U beleefd het beleid om de Aviaire influenza uit te bannen mogelijk te maken middels het toestaan van vaccinatie en in andere gevallen om de lijsten van soorten aan te passen en uit te breiden indien ruiming noodzakelijk blijkt.

Hoogachtend,

Han A. Assink

Voorzitter World Pheasant Association – Nederland-België

Voorzitter WPA-Conservation Breeding Advisory Committee

I International Studbook keeper voor Edwards' fazant, Vietnamfazant, Blyth's tragopan en Cabot's tragopan.

Lid EAZA Galliformes Taxon Advisory Group

Bijlage:

Concept lijst van soorten en groepen soorten, die van ruiming dienen te worden uitgesloten

Copy aan: Bestuur Aviornis Internationaal (per e-mail)

- *Brief van Alain Hennache, voorzitter EAZA – TAG*

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
To the minister of agriculture, conservation and fisheries
His excellence Mr. Dr. C.P. Veerman
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Avian influenza

Dear Minister,

The EAZA-Galliformes Taxon Advisory Group has great concerns with respect to the outbreak of Avian influenza in parts of The Netherlands.

The Dutch have played in the zoo world and in the private breeder world an eminent role for decennia. Many endangered birds are in their care and have been reproduced. Thanks to their efforts hardly any bird imports were necessary from in-situ populations.

Therefore I would like to recommend preventive vaccination as has been granted to zoos in the Netherlands that all collection in the appropriate areas will be vaccinated to avoid a huge loss of genetic material. In particular species like the Edwards' pheasant *Lophura edwardsi*, the Vietnamese pheasant *Lophura hatinhensis*, pure Golden pheasants *Chrysolophus pictus* and the Jungle fowl *Genus Gallus* need to be saved from clearing. The Edwards' pheasant and the Vietnamese pheasant belong to the three most endangered species of Galliformes in the world and both are endemic to Vietnam.

Much effort has been put in scientific work, mainly DNA-research, for these species and other species belonging to the Phasianidae.

I would appreciate your consideration in preserving the majority of the birds from clearing through vaccination.

Sincerely yours,

Alain Hennache
Chair EAZA Galliform TAG
Muséum National d'Histoire Naturelle
Parc de Clères
76690 Clères
France

Tevens waren er brieven van IUCN-Nederland, van de Pheasant Specialist Group en naar veel druk ook van de nieuwe voorzitter van WPA Dr. Potts. De inhoud is vergelijkbaar met bovenstaande brieven.

In een later stadium is er een goede afstemming geweest met Aviornis. Beide organisaties dienen waar mogelijk gezamenlijk op te trekken richting overheid. In de gezamenlijke vergadering zijn hiervoor plannen gemaakt.

Een en ander rondom de vogelpest heeft er voor gezorgd dat de Fazantendag niet kon worden gehouden. Wij hopen dan ook dat de komende Fazantendag in de Zoo van Antwerpen een zeer geslaagde dag zal worden. De datum is 24 april 2004.

Verder is een commissie bezig met de WPA-website en is er een commissie bezig met het ontwikkelen van minimumeisen voor het houden van hoenderachtigen in beschermd milieu. Deze commissie is het resultaat van een verzoek van de overheid en in samenwerking met Aviornis.

24ste Fazantendag

Door: Han Assink

Nog eens een keer was een besmettelijke dierziekte de oorzaak dat de 24ste Fazantendag in Burgers' Dierenpark in Arnhem moest worden afgelast. Twee jaar geleden was de mond- en klauwzeer de oorzaak van de afgelasting nu een ziekte, de vogelpest, die ons allen en met name de liefhebbers, boeren en geïnteresseerden veel zorgen heeft gegeven.

De plezierige samenwerking met Burgers' Dierenpark is altijd heel bijzonder en steeds kunnen wij rekenen op hun support en gastvrijheid om onze bijeenkomsten in Burgers' te houden.

Uiteraard hebben wij Burgers' Dierenpark op de hoogte gesteld dat de bijeenkomst geen doorgang kon vinden en hiervoor bestond alle begrip.

Op dit moment is het nog niet helemaal duidelijk wat er in 2004 zal gebeuren, maar naar alle waarschijnlijkheid zal volgend jaar april de 24ste fazantendag in de Zoo van Antwerpen worden gehouden en wij hopen dan in 2005 opnieuw een beroep te mogen doen op de gastvrijheid van Burgers' Dierenpark.

Door deze vervelende omstandigheden is ook de jaarvergadering, die traditioneel gehouden wordt bij Huub Schellekens in 'De Wielerbaan' te Budel, afgelast.

Loi's Practische kolom; Aviaire influenza

Door: Loi Burger

In de gezondheidsrubriek ditmaal aandacht voor orthomyxovirussen.

De vogelpest crisis ligt gelukkig achter ons maar het lijkt toch zinvol om nog eens op een rijtje te zetten welke influenza virussen (ze behoren tot de orthomyxovirussen) er zoal bekend zijn en wat ze kunnen veroorzaken vogels.

Allereerst een fabel uit de wereld helpen. In principe kan tegen elk influenza virus een vaccin gemaakt worden, simpel uitgelegd wordt een vaccin als volgt bereid:20

Virussen vermeerderen zich in levende cellen. Van dit gegeven wordt bij het kweken van virussen in het laboratorium gebruik gemaakt. Met name influenza's groeien goed in bebroede kippeneieren. Bij de bereiding van een partij vaccin, worden 10 a 11 dagen bebroede embryonen ingespoten met zogenaamd zaaimateriaal. Een van te voren bepaalde hoeveelheid virusdeeltjes worden in de allantoïsholte van de eieren gespoten.

Vervolgens worden de eieren gedurende enkele dagen weer terug in de broedmachine gezet. Als het virus zich voldoende heeft vermeerderd wordt de allantoïse vloeistof uit de eieren verzameld. Deze vloeistof bevat dan zeer veel levend virus. Dit levende virus is als zodanig niet geschikt om als entstof te dienen, immers als we levend niet afgezwakt virus aan de dieren geven zullen ze daar ziek van worden. Om de virushoudende allantoïse vloeistof te kunnen gebruiken als vaccin moet het virus afgedood worden. Dit wordt veelal gedaan met formaline in een zeer lage concentratie maar zodanig hoog dat binnen 24 uur alle virusdeeltjes geïnactiveerd zijn. In principe is de entstof dan klaar. Er kunnen allerlei stoffen aan het vaccin worden toegevoegd om bijvoorbeeld de formaline te neutraliseren, er kan een mengsel in olie gemaakt worden om de werking van het vaccin te verbeteren en veelal wordt een conserveringsstofje toegevoegd om de houdbaarheid te verlengen. Uiteraard wordt voordat het vaccin gebruikt wordt de veiligheid en de werkzaamheid getest door de fabrikant.

Ziekmakend vermogen

Er zijn tal van influenza virussen bekend, variërend van virussen die totaal geen ziekte verschijnselen geven (de zogenaamde laagpathogene) tot virussen die binnen enkele dagen na infectie 100% sterfte veroorzaken (hoogpathogeen) bij kippen of kalkoenen. Alle tussen liggende varianten zijn mogelijk, belangrijk voor de vatbaarheid van vogels is hun natuurlijke gevoeligheid voor influenza virus. Hierin zijn grote verschillen bekend. Zo zijn watervogels veel minder gevoelig dan hoenderachtigen, ook is aangetoond dat in het wild levende watervogels vaak dragers zijn van influenza virussen. Een zeer gevaarlijke eigenschap van influenza virus is dat het gemakkelijk kan muteren, deze mutaties treden spontaan op.

Eigenlijk zijn het niets anders dan kleine foutjes die ontstaan bij de vermenigvuldiging van het virus. Een kleine verandering in volgorde van de aminozuren (antigenic drift) kan het virus andere eigenschappen geven. Zo kan een laag pathogeen virus door een mutatie ineens hoog pathogeen worden, met alle desastreuze gevolgen van dien. Ook kunnen bij een menginfectie van verschillende

typen virussen in =E9=E9n gastheer cel nieuwe zeer kwaadaardige varianten ontstaan. (antigenic shift). Het bekendste voorbeeld hiervan is een "kruising" van een aviair type en een humaan type, deze virussen kunnen dodelijk zijn voor mensen, omdat deze virussen zich niets aan trekken van de aanwezige antistoffen tegen andere typen.

Bij langlevende gevaccineerde of natuurlijk geïnfecteerde mensen of dieren ontstaan sneller varianten dan in afwezigheid van antistoffen. De reden daarvoor is dat virussen waartegen antistoffen in het bloed circuleren geïnactiveerd worden, maar de virussen die iets afwijkend zijn niet herkend worden door de aanwezige antistoffen en zich daardoor verder kunnen vermeerderen. Dit is ook de reden dat het humane vaccin vaak aangepast moet worden, afhankelijk van de virussen die in de voorliggende periode geïsoleerd zijn.

Verspreiding:

De verspreiding van het virus kan op verschillende manieren plaatsvinden. Besmette dieren scheiden het virus uit via de bek (luchtwegen) en via de mest. Bij een lage dierdichtheid zal een infectie zich zeer langzaam of zelfs helemaal niet uitbreiden. Er zijn geen duidelijke bewijzen dat het virus over grote afstand door de lucht getransporteerd wordt. De meest voor de hand liggende verspreiding vindt plaats door verslepen van mest door mensen (schoeisel) of dieren die dan in contact komen met een gevoelige hoender populatie. Ook kan oppervlakte water besmet zijn door mest van virusuitscheiders, als dit water gedronken wordt door bijvoorbeeld los lopende kippen kan de infectie tot stand komen.

De kans dat er ziekte optreedt wordt ook bepaald door andere stress factoren zoals een hoog ammonium gehalte en veel stof. Door deze stoffen worden de luchtwegen geïrriteerd en zal een binnenkomend virus zich gemakkelijker kunnen nestelen in de cellen van de ademhalingsorganen.

Ziekteverschijnselen

Bij laagpathogene virussen zijn de ziekte verschijnselen zeer gering, soms een lichte verkoudheid vaak totaal geen zichtbare verschijnselen. Bij hoogpathogene kan de uitval plotseling zeer sterk toenemen. De sterfte kan oplopen tot dichtbij 100% in enkele dagen. De belangrijkste verschijnselen hebben we allemaal op de LNV-site kunnen lezen, maar ik wil ze hier nogmaals noemen:

- 1 Drastische daling van de eiproductie
- 2 Ademhalingsproblemen, roggelen, neusuitvloeiing etc.
- 3 Gezwollen kop en gezicht=20
- 4 Onderhuidse bloedingen en blauw worden van de huid (vnl. de kopverschijnselen)
- 5 Diarree
- 6 Soms nerveuze verschijnselen

Zoals reeds vermeld kunnen de verschijnselen sterk variëren bij minder pathogene virussen, ook worden de ziekteverschijnselen verergerd door bijkomende infecties met andere virussen of bacteriën, zoals pneumovirussen, Newcastle disease virus, Escherichia coli, pasteurella en mycoplasma's.

Als reactie op een niet dodelijke infectie gaan vogels antistoffen maken om voor een volgende besmetting met hetzelfde virus beschermd te zijn. Hoe gevoeliger de vogelsoort hoe meer antistoffen ze zullen produceren.

Hoeveel influenza typen zijn er?

Er zijn 3 typen bekend, genaamd A, B en C

Type A komt voor bij mensen en een aantal andere zoogdieren (o.a. varkens, paarden, walvissen en zeehonden) en veel vogelsoorten.

Type B en C worden alleen bij mensen gevonden.

Grof gezegd bestaat een influenza virus uit 2 delen, een haemagglutinine (HA) en een neuraminidase (NA) deel. Bij type A zijn er op dit moment 13 verschillende HA en 9 verschillende NA componenten bekend. Alle mogelijke combinaties tussen een HA en een NA zijn mogelijk.

Combinaties die tot nu toe het meest pathogeen voor kippen en kalkoenen zijn gebleken zijn H5N2 en H7N7, maar ook andere combinaties H5N. en H7N. kunnen soms hoge sterfte onder de kalkoenen en kippen veroorzaken. Bij infecties met deze virussen in andere vogelpopulaties sterven veel minder dieren.

Voorbeeld : Het turkey/Ontario/7732/66 (H5N6) virus geeft 100% sterfte bij kippen en kalkoenen en in andere vogelsoorten (waaronder eenden) zelfs geen ziekteverschijnselen. Ook kunnen andere virusisolaten van dezelfde genoemde typen totaal ongevaarlijk zijn. Reden? Mogelijk de genetische aanleg voor gevoeligheid of incompetentie van het immuunapparaat van de gedomesticeerde kippen en kalkoenen.

Er zijn al veel boeken vol geschreven over het Influenza virus. Ook voor de mens is het een zeer bedreigend virus gezien de pandemieën die in het verleden miljoenen slachtoffers hebben gemaakt en ook in de toekomst nog zullen gaan maken. De vraag is niet of er weer een grote uitbraak komt maar wanneer komt hij. Tenzij de wetenschappers een universeel vaccin weten te ontwikkelen wat tegen elk denkbaar type influenza virus bescherming geeft. Laat dit het optimistische einde zijn van deze aflevering.

CBAC - Nieuwsflitsen

Door: Han Assink

- De blauwgele ara's die enige jaren geleden naar Hanoi Zoo zijn gestuurd hebben nu voor jongen gezorgd. Hanoi Zoo zal veren sturen van het jong om hier in de Benelux het geslacht te bepalen. Tevens van een aantal beo's.
- Het Internationale fazanten symposium wordt in 2004 gehouden in India. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het hoofdkantoor in Engeland. Op dit moment zijn er nog geen gegevens bekend over de kosten en het programma. Het is de eerste maal dat een internationaal fazantensymposium gehouden wordt in India.
- De Palawanpauwfazant met de wetenschappelijke naam *Polyplectron emphanum* dient te worden gewijzigd in ***Polyplectron napoleonis***.
- De publicatie van Alain Hennache geeft alle aanleiding om de endemische soort van Vietnam de keizerfazant af te voeren als soort.
- Na een gesprek met John Corder is gebleken dat de activiteiten die zijn ondernomen in India geleidelijk aan vruchten gaan afwerpen. De cursus voor het houden van fazantachtigen is nog eens gehouden in India en de overheid is geïnteresseerd om in samenwerking met WPA een aantal projecten van de grond te krijgen. Ondermeer voor de westelijke tragopaaen en ook voor andere fazantensoorten.
- De overheid is nu bezig met het ontwikkelen van minimum eisen voor het houden van fazanten, meer algemeen de hoenderachtigen. Een kleine commissie van Aviornis en WPA zal hiertoe met voorstellen komen om de overheid te adviseren hoe de gezamenlijke standpunten van de beide verenigingen over het houden van hoenders dienen worden te geïmplementeerd.

WPA 's nieuwe website

Door: Merlijn van den Wittenboer

Binnen enkele maanden is de WPA-Benelux ook op internet bereikbaar. Door een werkgroep wordt hard gewerkt aan het bouwen van een eigen website. Dit naar aanleiding van een plan dat onlangs door het bestuur is vastgelegd. Het doel van de website is tweërlei. Op de eerste plaats wil de WPA hierdoor meer bekendheid geven aan haar activiteiten en doelstellingen. Daarnaast is het streven om meer mensen actief te betrekken bij het werk van de WPA.

**Vanaf
november
op internet**

www.wpa-benelux.info

Initiatief

In de laatste WPA-bestuursvergadering is het plan vastgesteld om via internet meer bekendheid te gaan geven aan de doelstellingen van de WPA en op welke wijze deze door de WPA-Benelux worden ingevuld. Hiervoor is een uitvoerig plan opgesteld dat een groot aantal informatie pagina's bevat. Deze zijn door de werkgroep in een aantal plateaus verdeeld en het eerste plateau zal binnen enkele maanden gereed zijn. Dat is dan ook het moment dat de website op internet geraadpleegd kan worden. Daarna zal om de twee tot drie maanden later een volgend plateau toegevoegd worden zodat na enige tijd een grote bron van informatie van de WPA-Benelux beschikbaar komt. De website wordt tweetalig, namelijk Nederlands en Engels.

Activiteiten

Op de website zal alle informatie te vinden zijn over de organisatie WPA-Benelux, de doelstellingen, de projecten en de werkgroepen waarin de WPA participeert. Dat zijn bijvoorbeeld de werkgroepen kamhoenders, kraagfazanten, pauwfazanten, ringnekfazanten, DNA-onderzoek, de Vietnamfazant en het rode kamhoen van de Hanoi Zoo. Daarnaast veel informatie over avicultuur zoals, zoals voeding, broeden, volière-inrichting, beplanting, ziekten en ziektepreventie, identificatie en registratie, e.d. Het geheel wordt met goed fotomateriaal begeleid en op professionele wijze vorm gegeven.

Betrokkenheid

WPA-Benelux wil de kennis en ervaring waarover zij inmiddels beschikt op deze wijze voor iedereen beter bereikbaar maken. Daarnaast wil zij hiermee meer liefhebbers betrekken bij haar activiteiten die zij uitvoert. Speciaal voor leden komt er op de website een gesloten gedeelte waar leden alleen via een wachtwoord toegang krijgen. Daarin komt een speciaal op leden gerichte servicedienst beschikbaar, zoals veterinaire ondersteuning, kortingsregelingen op boeken, toegangsprijzen vogelparken en dierentuinen, e.d.

Nutteloze dood van tientallen pauwen en fazanten Vogelpest haalt streep door de rekening!

Door: A. van Mierlo, Budel

Tientallen gezonde fazanten, pauwen, parelhoenders en ganzen. Weg. Allemaal in goede conditie. Weg. Jaren van goede verzorging om een band met deze vogels op te bouwen. Weg. Het fokseizoen 2003. Weg. En dat allemaal door een onduidelijk beleid, een beleid van willekeur dat ook bij hobbydierhouders de klassieke vogelpest uit wilde bannen. Het resultaat? Er is geen zieke vogel bij mij geruimd, maar jaren van noeste fokarbeid zijn nu wel vergeefse moeite.

Ophokplicht

Begin april breekt de klassieke vogelpest uit in het Limburgse Ospel, een dorp in buurgemeente Nederweert. Direct kondigt het Ministerie van LNV strenge maatregelen af. Een vervoersverbod voor de directe omgeving en een ophokplicht, ook voor houders van hobbydieren. Het aantal verdachte pluimveehouders breidt zich razendsnel uit en de verdenkingen bereiken ook Budel; mijn woonplaats waar ik al meer dan vijftien jaar fazanten, pauwen en andere vogels houd. Angstvallig hou ik de berichtgeving in de gaten, elk moment kan het immers hier 'prijs' zijn.

En jawel, op 14 april 2003 is de eerste zware verdenking in Budel een feit. Voor mij betekent dat: 'ophokken'. Immers, niet aan deze regel voldoen, kan een boete van bijna duizend euro tot gevolg hebben. U begrijpt dat het geen sinecure is om achttien rennen met zeildoek af te dekken, laat staan om het zo te houden. Wind en regen zorgen ervoor dat ik elke dag in de weer ben om aan de 'ophokplicht' te voldoen. Maar ach, als we het daarmee kunnen redden...

Meldingsplicht

Dat blijkt al gauw een illusie. Op 19 april horen we van een zwaar verdacht bedrijf binnen één kilometer van mijn woning; een dag later staan daar de tankwagens met gas al voor de deur. Triest natuurlijk. Nog triester, althans voor mij persoonlijk, zijn de berichten die daarna volgen en gelden voor alle houders van hobbydieren. Iedereen die in de getroffen gebieden woont, moet zijn hobbyvogels aanmelden. Om ze vervolgens te laten afmaken...

Ik denk erover om mijn vogels niet te melden. Er zijn meer mensen die dat niet doen en soms zelfs hun dieren laten onderduiken. Voor mij is dat niet mogelijk. Tientallen vogels in achttien rennen zijn niet zomaar te missen. Tientallen vogels waarmee ik al jaren goede fokresultaten behaal; fazanten zoals: satyrtragopan, Temminck's tragopan, mikado-, Edwards'-, Swinhoe-, blauwe oor-, wallich- (cheer), koklass-, Lady Amherst-, glans-, witte oor-, gelegoud-, goud- en koningsfazanten. Tevens blauwe-, witte- en zwartvleugelpauwen en gierparelhoenders. Sommige fazanten staan zelfs op de CITES-lijst en zijn bedreigd. Uiteindelijk ga ik toch, na een oproep in de brievenbus te hebben gekregen. Ik wil de wet niet aan mijn laars lappen en zeker niet het vogelpestvirus verder verspreiden. Al zijn mijn vogels niet ziek, dat geef ik je op een briefje. Tegen beter weten in meld ik mijn vogels aan, in de hoop dat voor deze topfokdieren (want dat zijn het) uitzonderingen gemaakt worden.

Ruimen

Op dinsdag 27 mei, om 9.00 uur, staan ze echter voor de deur: medewerkers van de AID, van Laser, een dierenarts en een taxateur. Aardige mensen en vol begrip voor de situatie,

dat wel. Maar wel gekomen om mijn pauwen en fazanten van het leven te beroven. De vogels voelen dat er iets niet in orde is; onrust in de rennen en hokken. Hok voor hok en ren voor ren worden ze gevangen en krijgen ze een spuitje. Ook de Swinhoe-, Edwards' fazanten en satyrtragopanen, ook de zwartvleugelpauwen en andere vogels waarvan ik gehoopt had ze te mogen houden. 59 spuitjes later liggen er alleen nog veren in de hokken. Stille getuigen van de afgelopen zes uren...

Alleen de glansfazanten en witte oorfazanten staan op de CITES-lijst; zij overleven het. Maar alleen als ik een hele scala aan hygiënemaatregelen tref: de fazanten moeten binnen, in een afgesloten ruimte die alleen bereikbaar is via een hygiënesluis. Mijn erf moet afgezet worden, ontsmettingsbakken moeten zowel bij de erfafscheiding als bij de hokken staan en ikzelf moet me steeds omkleden als ik het hok binnenga van mijn 'CITES-fazanten'. Begin er maar eens aan, aan deze mini-verbouwing, als in één dag, jaren van werk en zorg te niet gedaan zijn.

Taxatie

's Avonds komen de dierenarts en de LASER-medewerker terug: om de verzegelde hokken van de glans- en witte oorfazanten vrij te geven en gewoon, nog even te kijken hoe het gaat. Dat stellen we op prijs. Tijdens dat gesprek blijkt ook dat de taxatie niet juist is geweest: op de lijst staan standaardbedragen vermeld voor topfokdieren. Volgens informatie van het ministerie zouden dergelijke vogels hoger getaxeerd moeten worden. Een bezwaarschrift naar Laser is, ook op aanraden van de betreffende dierenarts, een dag later al onderweg.

Na ettelijke telefoontjes naar het LNV-loket is er nu, eind augustus 2003 en bijna drie maanden later, eindelijk een ontvangstbevestiging in de brievenbus gevallen nadat het bezwaarschrift eerst spoorloos was bij Laser. De afhandeling ervan, aldus de wel behulpzame medewerkster van het LNV-loket, kan nog even op zich laten wachten. Niet alleen in verband met de zomervakantie, maar ook omdat het ministerie moet uitzoeken hoe alle bezwaarschriften gerechtelijk behandeld moeten worden. Inmiddels is het eerste deel van het taxatiegeld uitbetaald; ik wacht nog steeds op de vergoeding voor mijn gierparelhoenders (die in eerste instantie overigens als gewone parelhoenders gekwalificeerd waren).

Verbazingwekkend

Natuurlijk doet het pijn om gezonde vogels noodgedwongen de dood in te jagen. Maar als het wettelijk onontkoombaar is, dan doe je je plicht. Maar de berichtgeving eind juni deed mij bijna van mijn stoel vallen van verbazing. De minister van LNV maakte bekend te stoppen met het ruimen van hobbydieren. Want "op een enkel dier na zijn de getroffen gebieden verder 'leeg' en de inspanning om de laatste kip op te sporen staat niet in verhouding tot de veterinaire risico's", aldus de website van LNV.

Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt. Met pijn in het hart werk je mee aan een beleid waar je absoluut niet achterstaat, krijgen de wetsovertreders later alsnog het gelijk aan hun zijde! De ondergedoken en verhuisde hobbydieren kunnen zonder gevaar weer naar hun eigen hok en ik..., ik ben bijna zestig vogels kwijt, en heb er nog 18 over, en kijk terug op een fokseizoen met niets dan ellende en blijf maar wachten op uitsluitel van mijn bezwaarschrift. Jaren zullen nodig zijn om als het überhaupt nog lukt, weer op hetzelfde niveau te komen. Neen, minister Veerman, zo ga je niet met vogels en niet met mensen om!

Digitale Nieuwsbrief

Redactie

Naast de huidige Nieuwsbrief van WPA – Benelux heeft het bestuur zich voorgenomen om te komen tot een digitale Nieuwsbrief. Deze Nieuwsbrief dient er vooral voor om actuele kwesties zo snel mogelijk naar de leden te sturen. Een goed voorbeeld is de ontwikkeling rondom de Vogelpest.

Om dit mogelijk te maken verzoeken wij U het bijgevoegde formulier bij deze Nieuwsbrief te e-mailen of te faxen. Het spreekt van zelf dat Uw e-mail adres vertrouwelijk blijft.

Help ons met de digitale Nieuwsbrief!

Mocht U interessante korte informatie hebben dan namen wij dat graag op in de digitale Nieuwsbrief die wij ons voorstellen die begin 2004 in de lucht zal gaan. Actuele informatie kunt U sturen aan de redactie: vogelhof@worldonline.nl

Werkgroepdag Zoo Antwerpen 8 november 2003

Redactie:

Gedurende een aantal jaren worden er specifieke werkgroepdagen gehouden voor kamhoenders, maar ook voor kraagfazanten.

Om de activiteiten bij de diverse groepen een breder draagvlak te geven en dat er een situatie ontstaat dat de kennis van de groepen uitgewisseld wordt is besloten om dit jaar een bijeenkomst te houden van de drie gezamenlijke werkgroepen van Aviornis en WPA . Deze dag wordt gehouden in de Zoo van Antwerpen op 8 november 2003.

Aan het woord komen:

De werkgroep kraagfazanten
De werkgroep Kamhoenders
en de werkgroep pauwfazanten.

Bijgevoegd treft U het programma aan en een inschrijfformulier.

Activiteiten agenda

Redactie

8 november 2003	Werkgroepenbijeenkomst in de Antwerpse dierentuin
19 maart 2004	Jaarvergadering WPA – Benelux De Wielerbaan te Budel bij Huub Schellekens. Aanvang 20.00 uur
24 april 2004	24 ^{ste} Fazantendag Zoo Antwerpen
april 2004	International Pheasant Symposium in India De data zijn niet bekend; voor informatie contact opnemen met het hoofdkantoor in Engeland.
september 2004	Excursie

World Pheasant Association

Nederland – België

Colofon

Eindredactie

a.i. Han Assink

Redactieraad Nieuwsbrief

Han Assink
Loi Burger
Peter Holsheimer
Merlijn van den Wittenboer
Steven Vansteenkiste

Redactieadres

World Pheasant Association
De Vogelhof
Boerenweg 66
5944 EL Arcen
Nederland
Tel: 00 31 (0)77 – 473 1272
Fax: 00 31 (0)77 – 473 2884
Email: vogelhof@worldonline.nl

Secretariaat WPA – Benelux

Boerenweg 66
5944 EL Arcen
Nederland
Tel: 00 31 (0)77-473 1272
Email: vogelhof@worldonline.nl

Bestuur WPA – Benelux

Han Assink, *voorzitter*
Roland van Bockstaele, *vice-v.z.*
Merlijn van den Wittenboer, *secretaris*
Mariet Vallen, *penningneester*
Loi Burger
Peter Holsheimer
Ronald Wezeman
Agnes Ovington-De Jong
Vacant

Bankrelaties

Nederland:

Rabobank Arcen 1033 06 498

België:

ASLK 001 25 61 44 643

Info

www.wpa-benelux.info

www.wpadeutschland.de

Lidmaatschap World Pheasant Association – Nederland - België

Lid: Euro 25,-
Lid begunstiger: Euro 50,-
Conservation lid: Euro 115,-

Aanmelden schriftelijk bij het secretariaat van WPA-Benelux

Projecten van de World Pheasant Association, waarbij de Afdeling Benelux betrokken is:

Indochina Project
DNA - Project
Blyth's tragopaan Internationaal Stamboek
Cabot's tragopaan Internationaal Stamboek
Edwards' fazant Internationaal Stamboek
Vietnamfazant Internationaal Stamboek
EJFG - Kamhoenderproject
Kraagfazantenproject
Pauwfazantenproject
Arendrager pauwenproject, Maleisië

WPA - International

President: Keith Howman
Voorzitter CBAC: Han Assink

7/9 Shaftesbury Street
Fordingbridge; Hampshire SP6 1JF, United Kingdom
Tel: 01425 – 657 129 (UK)
Fax: 01425 – 658 053 (UK)
Email: office@pheasant.org.uk

Het is toegestaan om artikelen of verkorte versies over te nemen uit de WPA-Nieuwsbrief, mits auteur en bron vermeld zijn.

De redactie van de Nieuwsbrief is niet aansprakelijk voor de inhoud en/of strekking van de gepubliceerde teksten en artikelen in de Benelux-Nieuwsbrief